

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лавришина Іллі Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 12 пункту 1 Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану“ від 14 квітня 2022 року № 2201–ІХ, частин першої, другої статті 392, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України

К и ї в
8 жовтня 2025 року
№ 165-2(І)/2025

Справа № 3-5/2025(13/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лавришина Іллі Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 12 пункту 1 Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану“ від 14 квітня 2022 року № 2201–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2023 р., № 16, ст. 69), частин першої, другої статті 392, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Лавришин Ілля Васильович – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають статті 3, частинам першій, другій статті 8, статтям 21, 22, частинам першій, другій, шостій статті 55, статті 59, частині другій статті 63, статті 64, частинам першій, другій, третій статті 129 Конституції України (є неконституційними), підпункт 12 пункту 1 Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану“ від 14 квітня 2022 року № 2201–ІХ (далі – Закон), частини першу, другу статті 392, пункт 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з підпунктом 12 пункту 1 Закону частину першу статті 335 Кодексу викладено в такій редакції:

„1. У разі якщо обвинувачений ухилився від явки до суду або захворів на психічну чи іншу тяжку тривалу хворобу, яка виключає його участь у судовому провадженні, або був призваний для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, суд зупиняє судові провадження стосовно такого обвинуваченого до його розшуку, видужання або звільнення з військової служби і продовжує судові провадження стосовно інших обвинувачених, якщо воно здійснюється щодо декількох осіб. Розшук обвинуваченого, який ухилився від суду, оголошується ухвалою суду, організація виконання якої доручається слідчому та/або прокурору“.

Частинами першою, другою статті 392 Кодексу передбачено таке:

„1. В апеляційному порядку можуть бути оскаржені судові рішення, які були ухвалені судами першої інстанції і не набрали законної сили, а саме:

- 1) вироки, крім випадків, передбачених статтею 394 цього Кодексу;
- 2) ухвали про застосування чи відмову у застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру;
- 3) інші ухвали у випадках, передбачених цим Кодексом.

2. Ухвали, постановлені під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судових рішень, передбачених частиною першою цієї статті, окремому оскарженню не підлягають, крім випадків, визначених цим Кодексом. Заперечення проти таких ухвал можуть бути включені до апеляційної скарги на судові рішення, передбачене частиною першою цієї статті.

Ухвали суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, постановлені під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, підлягають апеляційному оскарженню в порядку, передбаченому цим Кодексом“.

Відповідно до пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу суд касаційної інстанції постановляє ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження, якщо „з касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає“.

Автор клопотання вважає, що внаслідок застосування оспорюваних приписів Закону, Кодексу порушено гарантовані Конституцією України права: на доступ до суду (на справедливий суд), на апеляційне та касаційне оскарження, на ефективний засіб юридичного захисту (стаття 55); на професійну правничу допомогу (стаття 59); на захист (стаття 63); на розгляд справи незалежним судом із дотриманням основоположних принципів кримінального судочинства (стаття 129); „на реалізацію конституційних прав, передбачених статтями 55, 59, 63 Конституції України у повному обсязі, які не підлягають обмеженню в умовах воєнного стану“; „на непорушність людських прав, гарантованих Конституцією України, недопущення їх звуження чи скасування, на правову визначеність, на розгляд справи з дотриманням принципу верховенства права (статті 3, 8, 21, 22 Основного закону)“.

Обґрунтовуючи твердження про неконституційність оспорюваних приписів Закону та Кодексу, Лавришин І.В. посилається на Конституцію України, Кодекс, Указ Президента України „Про введення воєнного стану в Україні“ від 24 лютого

2022 року № 64/2022 зі змінами, рішення Конституційного Суду України від 7 травня 2002 року № 8-рп/2002, від 23 листопада 2018 року № 10-р/2018, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Європейського суду з прав людини у справі *Харченко проти України / Kharchenko v. Ukraine* від 10 лютого 2011 року (заява № 40107/02), а також на судові рішення у своїй справі.

2. З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

На розгляді в Подільському районному суді міста Києва перебуває кримінальне провадження від 7 червня 2019 року № 12019100000000605 за обвинуваченням групи осіб, зокрема Лавришина І.В., у вчиненні кримінальних правопорушень, установлених окремими приписами Кримінального кодексу України. У підготовчому судовому засіданні прокурор подав клопотання про виділення та зупинення кримінального провадження стосовно обвинувачених, які проходять службу в лавах Збройних Сил України.

Подільський районний суд міста Києва ухвалою від 1 липня 2024 року клопотання прокурора задовольнив; продовжив судові провадження стосовно інших обвинувачених, зокрема Лавришина І.В.

У названій ухвалі зазначено, що згідно з частиною першою статті 334 Кодексу матеріали кримінального провадження можуть бути об'єднані в одне провадження або виділені в окреме провадження ухвалою суду, на розгляді якого вони перебувають, згідно з правилами, визначеними статтею 217 Кодексу; задля дотримання прав учасників кримінального провадження на здійснення судового розгляду протягом розумного строку суд дійшов висновку про потребу у виділенні судового провадження стосовно інших обвинувачених в окреме провадження та його зупинення до їх звільнення з військової служби або демобілізації.

Захисник Лавришина І.В. адвокат Костенко В.П., не погоджуючись із судовим рішенням суду першої інстанції, оскаржив його в апеляційному порядку. Київський апеляційний суд ухвалою від 23 липня 2024 року відмовив у відкритті

провадження, мотивуючи це тим, що стаття 392 Кодексу містить вичерпний перелік судових рішень, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку, а апеляційну скаргу подано на судові рішення, яке не підлягає апеляційному оскарженню.

Адвокат Костенко В.П. звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою, у якій просив скасувати ухвалу суду апеляційної інстанції як незаконну та необґрунтовану. Верховний Суд ухвалою від 14 жовтня 2024 року відмовив у відкритті касаційного провадження. Посилаючись, зокрема, на приписи частин першої, другої статті 392, пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу, вказаний суд дійшов висновку, що не вбачає підстав для задоволення касаційної скарги, оскільки апеляційний суд, відмовляючи у відкритті провадження за апеляційною скаргою захисника Лавришина І.В. адвоката Костенка В.П., діяв відповідно до закону; апеляційну скаргу подано на ухвалу суду першої інстанції, яка не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що автор клопотання фактично висловлює незгоду із законодавчим регулюванням порядку апеляційного й касаційного оскарження судових рішень та поширенням такого регулювання на правовідносини, учасником яких він є, що не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону та Кодексу. Лавришин І.В. не конкретизує, як саме виділення судового провадження стосовно інших обвинувачених в окреме провадження та його зупинення може негативно впливати на процесуальні права обвинувачених (підсудних), стосовно яких це судове провадження продовжено, порушувати принципи кримінального судочинства та конституційні права, зокрема на захист обвинуваченого чи підсудного, на правову допомогу. Усі твердження, викладені в конституційній скарзі, фактично зводяться до незгоди автора клопотання із судовими рішеннями в його справі.

Отже, Лавришин І.В. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лавришина Іллі Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 12 пункту 1 Закону України

„Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану“ від 14 квітня 2022 року № 2201–ІХ, частин першої, другої статті 392, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**